

Laptulajdonos:
 Örv. VÁKÁR LAJOSNÉ.
 Felelős szerkesztő
 RÉSSEGH VIKTOR.
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedése Csikszereván, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre kifizendők.
 Egyes szám ára Let 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Hirdetési árak:
 Egész évre Let 100.—
 Félévre " 60.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 400.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
 Kéziratok nem adatnak vissza
 Nyilvántári költségek díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

1914 augusztus.

Tizenkilenc esztendeje most augusztusban, hogy kitört a világháború. Hogy megkezdődtek a hadműveletek. És azóta egészen mai napig tart az emberiség szörnyű megpróbáltatása, szenvedése.

Ötvenkét hónap a frontok gyilkos öldöklésére, a többi idő az összeomlások megrázkódtatására, a gazdasági válságok idegölő küzdelmére esik.

Szinte két évtized. A lavina elindulásakor született gyermek ma 20 éves ifju. A háborút végig küzdött ifjúság lélekben, testben össze-roppant aggastyán. Az előbbi belenőtt az utóbbiak szenvedéseibe, reménytelenségeibe. Ma már háborus generációk néven élnek együttesen a történelem legszörnyűbb tragédiáját.

Azt, amelynek első felvonása 1914 nyarán kezdődött. Virágos halálvonatokkal, daloló lövészárkok töltelékek kendő lobogtatásával indult a darab. Nagy lelkesedéssel, soha nem látott ujjongással emelkedett a véres függöny. Hogy soha le ne gördüljön. Hogy örökké tartson ez a könnyelműen elindított ponyvadráma. A kultúrembernek ez a legcsúszmentesebb műve.

Bolond agyagnak ez a tömeggyilkolásra, vérre, özvegyek, árvák, rokkantak kinsására, népek, nemzetek békéjének feladására, a dolgozó polgárok lelki egyensúlyának megbontására épített szadista rémregénye, amelyet nem tud befejezni az egész világ. Sem békeszerződések, sem világhatalmi konferenciák nem képesek megállítani azt a pusztulást, amely kezdettől fogva milliós tömegeket áldozott az olcsó szinpadai hatásnak. Mindnyájunknak a bőrt választotta a világtörténelem legborzalmasabb színjátékának anyagául.

Ki és mikor akarja befejezni ezt a férc munkát még meglátni sem lehet. Mindenesetre nekünk szereplő nyomorultaknak elég volt belőle.

Emberek, milliók vonuljunk le erről az átkozott szinpadról, amelyen husz esztendeje olyan lelketlenül táncoltatnak és szembesítenek a gyilkos szerzők. Nyujtsunk baráti jobbot egymásnak, béküljünk meg. A testvéri szeretet és megbocsátás szellemében fejezzük be azt a rombolást és gyűlöletet, amelyre két évtizede kergetnek minket. Az igazság jegyében becsüljük, tiszteljük egymást. Husz esztendei gyilkolás, pusztítás és egymás gyöttrése után békét érdemlünk. Csináljuk hát meg!

Ez is háborus örökség.

A korrupció. A gyors, a munka nélkül való meggazdagodásnak és pénzszerzésnek ördöge. Mint tömegjelenség szintén 1914 nyarán indult el. A frontok mögött kezdődött. Háttul. Amíg folyt az ember vér az árkokban, addig itthon a nagyszájúak, a kávéházi sászló tologatók szállítottak. Papondeklit talpu bakancsot és egyebet. Harácsoltak, loptak. És a tolvajlás erény lett, amely a háborus idők végkimerülésének fertőjében valóságos aranykoráig fejlődött.

Az új generációk mint háborus örökséget kapták a korrupt szellemet. Megőrizték, vigyáztak az értékes örökségre. Korszellemé dagasztották ez helyes vonalvesztéssel az állami élet igan rákfénjévé fejlesztették.

A likvidálása nehezen megy ennek a háborus pusztításnak is. Talán minden problémánál körülményesebb a megoldása, a kifütyölése. Mert bacillusai tapadóak, mint a háborus tetvek.

Es az ország különösen küzd e járvánnyal. Nyilvános propaganda, kormányzati programok anyagát képezi a közéleti tolvajlás kipusztítása. Egyáltalán nem rejtett úgy ez nálunk. Nyíltan megvallják ezt kormányra törekvő politikusok, hogy legalulról felfelé a lopás félelmetes rendszer itt. Nincs mit szégyelni azon. Az ország jövője érdekében küzdeni kell e patkány természet leküzdésén.

Es küzdenek. Változó eredménnyel. Hiába. Az örökséghez ragaszkodik az ember. Lépésről-lépésre meg kell harcolni minden talpalattnyi területért, amíg visszaállítják a lelkekben a békebeli erkölcsöket.

Nem nagy újdonságot írunk tehát, ha arról emlékeztünk meg, hogy a csikszerevai pénzügyigazgatóság adókirovási szekcióján is egy-két tisztviselő a törvénytelen, olcsó pénzszerzésnek utjaira tévedt. A vizsgálat bizonyára kideríti, hogy kiket szaroltak meg — kikről nyusták le a bőrt — a korrupciónak mint háborus örökségnek szent nevében.

Mert, hogy lenyúzták, az biztos. És mi megértőek vagyunk. Meg sem botránkozunk rajta. A kísérletet, a zsarolási manővert a levegőből, a háboru utáni idők szelleméből, a rendszerből szívták. A rendszerből, amely még ma is lehetőséget és módot ad nekik a megpróbálokásokra.

Amíg lehetett, amíg keresni tudtak az emberek, addig igyekeztek megérteni és megtérni ebben a vármegyében a hasonló gazembersegeket. De most vége van. Nem jut még a mindennapi kenyérre sem, nemhogy a korrupcióra áldozhatnának. — Tessék ezt megérteni a pénzügyigazgatóság adókirovási osztályán is.

Az ötvenéves Mussolini.

Európának s a világnak ma kétségtelenül egyik legnagyobb embere Mussolini. Az olasz miniszterelnök most töltötte be az ötvenedik évét.

Mussolini nagy, súlyos egyéniség, akinek hányatott, küzdelmes életéről az utóbbi esztendő alatt a tanulmányok, a több száz oldalas munkák százaai jelennek meg.

Vegyük ki ezekből Mussolini életrajzát. Nézzük csak meg honnan küzdötte fel magát ez a zseniális, sokat szenvedett ember, aki tíz éve áll Olaszország élén. Aki nemcsak nemzetét az olasz népet tette naggyá, de befolyással, tekintéllyel egyre elhatározottabban esik latba a világpolitika alakulásában is.

Nos ennek a Mussolininek apja egyszerű kovácsmester volt. Alessandro Mussolini doviai kovácsmester és lelkes anarchista, Miksa mexikói császár kivégestetője, Benito Juarez iránt érzett tisztelete miatt kereszteltette Benitonak a fiát. A Mussolini házasban pénznek ugyancsak szükiben voltak és így az anarchista kovácsmester kénytelen volt túrni, hogy jóeszl, az áltagnál sokkal értelmesebb fiát szerzetesek ingyenes kollégiumában neveljék. A fiával büszkélkedni akaró apa pofonai megtanították, hogy erősebb játsszótársak elől se fusson el, a szalasiánusok ebédlője pedig, ahol (hiába volt az osztály első tanulója) a legszerényebb, legutolsó asztalnál jutott csak számára hely, hamar megismertette a gazdasági kiszolgáltatottság jelentőségével. A küzdelmes iskolaévek után, alig tizenhét éves korában tanító lett Guaiteriben egy kis Po menti emilial faluban. Az olasz szocializmus akkor élte virágkorát és természetesen, hogy Mussolini hamarosan bele-sodródott a mozgalmába. Miután meglehetősen rendszertelenül megtanulta a szocialista dogmatikát, elhatározta, hogy valamelyik svájci egyetemen tanul tovább.

19 éves korában, 1902 nyarán 45 lírával a zsebében indult utnak Svájcba. Utközben olvasta az újságban, hogy édesapját a hatóságok egy választási urna állítólagos felnyitása miatt elfogták. Jó utra való egy kezdő forradalmár számára.

45 líra nem nagy vagyon, különösen ha a gazdája fiatal és jóétvágyu. Alig tíz nappal Lausanneba érkezése után már garas nélkül botorkál a vidám gazdaság fürdővendégekkel zsufolt svájci városka uccáin.

Szenvedést, nyomorúságot, de rengeteg tapasztalatot és tudást adtak Mussolininak a svájci esztendők. Hogy kenyeret keressen, kőműves legénynek állt be és élte az idegen szakadt, elhagyatott olasz proletár nyomorúságos életét. De néha még ebből a gyalázatosan rosszul fizetett munkából sem jutott kenyérre és ilyenkor a diák-kőműves úgy tengődött, ahogy tudott. Kenyérhőjén rágódott, hidak alatt aludt. Ha a rendőrség itt találta, csavargás miatt elzárt. 1902-től 1909-ig tizenegy ízben ült börtönben csavargás és politikai kihágások miatt Svájcban, Németországban, Franciaországban Ausztriában és Olaszországban. De a börtönökön belül és az életben összekötetésbe került az akkor Svájcban élő forradalmi emigrációval, Leninnel Trockijjal, Angelica Balabonoffal és a többiekkel. Téglahordás után Marxot és Engelst fordította olaszra. Így tengődött, míg 1905 husvétján a svájci hatóságok megelégték működését és egy gyilkossal meg egy beaugóval szappan szállították ki a Bund területéről.

A további élete sem szükölködik hányatottságban és szenvedésekben. Egyideig Tirolban él, ahonnan az osztrák kormány kitoloncoltatja. Majd jön a háboru, melyet Mussolini mint közelegény és káplár küzdött végig. És azután hosszú, további küzdelmes élet, amely már tíz éve Olaszország miniszterelnöki székebe juttatja a ma ötven esztendőes Mussolinit, a doviai kovácsmester gyermekét.

A csikszerevai egyetemi és főiskolai hallgatók — kerti mulatsága.

Lászlóval készültünk mi, a csikszerevai egyetemi hallgatók táncmulatásunkra. Az első kipattanó gondolat: — "rendességek bált" — örömmel fogadtuk mindnyájan. És megindult a tervezés, gyűlésés, hogy minél szebben, jobban és közmelegedésszerűen alkortöltsük. Pedig ez nem is olyan egyszerű dolog, már ami a megbeszéléseket illeti, mert 28 fiúnak és két leánynak legalább is 30 jó gondolata (?) van egyszerre! De abban feltétlenül megegyestünk és mindnyájan reméltük, hogy a közönség szívesen fogadja megmozdulásunkat. Jó néven vessz, hogy ezt a kedves régi szokást, a nyári diák-bált felelevenítjük s a mai viszonyokhoz alkalmazkodva szerény keretek között jól mulatni és mulatni akarunk. Az első generációk még gondolhattak fényes bálokra, pazar megrendezésre. Mi már ezt nem tehetjük! A mi lelkünknek már rá nehezedik a "ma" esze gondja és baja s a körülöttünk vergődő világba nem illeszthetünk bele egy fényes mulatást.

Egyszerű meghívókkal is azt akarjuk dokumentálni, hogy a csikszerevai egyetemi hallgatók nyári kerti mulatsága egyszerű lesz, de a jó kedv nem fog hiányolni. Minden gondunkat félre akarjuk tenni ezen a kedves, szép éjszakán, amelyen az a gondolat szorin legesebb örömet, hogy mulatásunk célja: a szegénysorsu egyetemi hallgatók anyagi küzdelmein könnyíteni. Lelkesít mindnyájunkat az a tudat, hogy a közönség megértett bennünket. Hiszen azaz, hogy elfogadta a fővédnöki és védnöki tisztségeket, mellénk állott a megmutatta, hogy egyet ért velünk. Hálásan köszönjük ezt a jóindulatot, de be kell vallanunk, hogy ezzel a nagylelkűséggel szemben egy kisé savarba vagyunk. Elindást kérünk, hogy még a szokásos formalitásoknak sem tehetünk eleget éppen anyagi okokból. Ne legyenek rossz néven, hogy kiadásainkat mérvekeljük, hiszen ezt azaz a célszattal tesszük, hogy minden megtakarított garással a szegény diáktársaink boldogulásáért segítsük elő.

Szeretnénk ha kerti mulatásunkra mindenki, aki

velünk együtt éres, eljőne. Jöjjenek el az öregek, hadd viduljanak fel ők is, hadd éljék át a mulató fiatalokban a saját ifjuságukat. Tegyük boldoggá a mai fiatalokat megjelenésükkel, úgyünk iránti szeretetteljes érdeklődéssel s annak áldozatos támogatásával. — És jöjjenek a fiatalok, hiszen mindnyájan a legmelegebb szeretet hangján beszélnek a diák-bárról s a legszebb sikert óhajtják nekünk.

Ne okosson gondot senkinek a toltette-kérdés. A legegyszerűbb nyári ruha a leányoknak s bármilyen világos uccal ruha a fiúknak teljesen megfelel a szegény diákok felszerelésére rendezett egyetemi hallgatók nyári kertü mulatságán.

A meghívók szét mennek és reméljük szíves fogadtatásra találunk. Nagy propagandát nem csinálunk, de igyekszünk a legnagyobb gondal előkészíteni mindent. — Kitűnő cigány fog musikálni, gondoskodtunk buffet-ről, tombola-játékról és konfetti-csataról. És lesz vidámság, jókedv, pompás hangulat a lampionos kertben és tánc, tánc, kiváló kivirradatig.

A vizitálásra!

Boga Éva-Mária, joghallgató.

És muzsikált szívünkben a múltunk...

Huszéves érettségi találkozó.

Julius hó 30-án, vasárnap, a nagy vakáció csendjét élénk mosgás váltotta fel a főgimnáziumban: ünnepi ruhás férfiak és nők ütöttek tanyát Papp János igazgató szobájában, arcukon bizonyos meghatottság, szemükben messze évek öröme és bánatának csillogó könnyével... Az 1913 évben érettségizett öreg diákok kis csapata gyűlt össze, hogy kezét szorítsanak tanáraikkal, hogy a nagyszerű főgimnázium falai között lássák diáknak éreze magukat, hirdessék örök hálójukat azokkal az intézetekkel szemben, amely második szülőik módjára, ércnél maradandóbb szellemi és erkölcsi kincsekkel, a tudás fegyverével bicsátotta szárnyra az akkor huszéves ifjakat... Azóta már negyven évek. Hajukat megütötte a dör s az ennek a generációnak kijutott sok-sok szenvedés. Mert az utolsó békebeli érettségit letett 23 öreg diák végig szenvedte a háborút, a változott politikai viszonyok miatt előálló helyzet minden hátrányát... Többen közülük elvérsettek a becsület meséjén: hősi halált haltak... Még többeket országhatárok választanak el...

A találkozó alkalmával Csipak Lajos dr. főgimn. tanár és személnáriumi régens mondott szentmisét a kápolnában, az öreg diákok családtagjai és volt tanáraik részvételével. Dr. Fajér Manó orvos és Albert István szerkesztő, öreg diákok minisztráltak. Evangéliumkor Csipak dr. könyvekig megható, magas szárnyalású beszédet intézett az öreg diákokhoz.

Szentmise után Papp János igazgató mondott üdvözlő beszédet és üdvözölte a megjelenteket a főgimnázium nevében, amelyet Darvas Albert plebános öreg diák köszönt meg. Aztán beirtuk nevüket a főgimnázium találka-könyvébe családostól. Aztán az Albert István, Albert Istvánné, Albert Pityuka, András Gyárfás, Bencze Béla, Bencze Béláné, Darvas Albert, Dr. Fajér Manó, Heliwig Vilmos, Heliwig Vilmosné, Nagy Imre, valamint Papp János főgimnáziumi igazgató, Mayer János tb. igazgató, Csipak Lajos dr. személnáriumi régens, Antal Aron és Ferencs Gyula tanárokból verbuválódott társaság kivonult a csikszeredai fürdőre. Az igen hangulatos és jó időben lezajlott baráti ebéd igen sok pohárköszöntő hangzott el. Szeretettel gondoltak az öreg diákok Kassai Lajos vó't igazgatójukra, Borcsa Gergely osztályfőnökökre, akiket halaszt-hatatlan dolgok meggátolt abban, hogy a találkozóhoz részt vegyenek. Fölölvására kerültek az elmaradt osztálytársak kimentő levelei is, mely után a múlt tárházának a kapui kitérültek és az emlékek kirajzoltak megcsillogtatva a „megszéplítő messzeség” sok évi kedves epizódját...

Majd felcsendült a „Ballag már a vén diák”... s az életük delén lévő öreg diákok tanáraikkal ismét visszatértek az élet görnyögős útjaira, hogy tovább is becsülettel, főgimnáziumuk keresztény szelleme szemelőtt tartásával vívják meg az életet önmagukért, családjukért és vallásukért.

Julius 2. mégegyyszer.

Julius hó 9-iki számunknak vezércikke foglalkozott a július hó 2-iki Ezer Székely Leánynap rendezésével. A jó indulatú és 100 százalékosan a helyi érdekek védelmében íródott vezető cikkünk gondolataihoz alábbiakban közöljük P. Takács Gábor somlyói zárdafőnök hozzászólását, amelyet közös megegyezéssel mostanig tartottunk, amíg megjelent a Szociális Nővéreknél az ünnepség jövedelméről szóló végleges elszámolása.

A Csiki Lapok július hó 9-iki számában Bs. ur „Julius 2.” címmel méltatta a Sárlos Boldogasszony napi Ezer Székely Leánynapot. E cikk keretében nagyon meleg hangon ismerteti az erdélyi Ferenczések csiksomlyói fiainak, a csiki székelység történetében kivívott érdemeit. Mi, késői méltatlan utódok végtelenül hálásak vagyunk Bs. urnak, az őeknek adott elismerésért és lekötözött szeretettel mondunk neki azért köszönetet.

Ne haragudjon meg azonban Bs. ur, — akit mindig tisztelettel tisztunk körül s most is, mint jó ismerősünkhöz intésük hozza e sorokat, mert tudjuk azt, hogy csak szárnal-lisztikai megszokásból és nem más okokból írta cikke alá csupán a Bs. betűket és nem a teljes nevét. — Ne haragudjon meg tehát, ha cikkének további részére nekünk is el kell valamiket mondanunk.

Ha valakinek úgy nekünk fáj a legjobban, hogy ez az 500 éves Sárlos Boldogasszony bucsu teljesen a feledés

homályába merült. Mi, sajnos, nem tehetünk ellene semmit sem, mert amikor Csikvármegye székhelyét érthetetlen és helyt nem álló indokokból Somlyóról áttették Szeredába s amikor ez maga után vonzotta az ősi csiksomlyói gimnáziumot és képezdét, a bucsu, mint az ifjuság ünnepe, magától értetődőleg megszűnt. A székelység nem tartotta fenn, mert lelki tartalmat nem ő, hanem az ifjusága nyert július 2-ából. Maga számára elégségesnek vélte, ha évenként kétszer, Pünkösdkör és Mária nevenapján rója le háláját és szeretetét a csiksomlyói Boldogasszony Szűznek.

Jött azonban az Ezer Székely Leánynap a maga ötlet-szerű dátumával, az Urnap ünnepén. Sokaknak visszatetsz-sével találkozott ez a dátum s akkor tértünk vissza a mi kedves gondolatunkra július hó 2-ára. Vissza akartuk adni az ifjuságnak az ő kedves ünnepét, az aszcendálást s ez utal nemcsak a gimnázistáknak, hanem az egyetemes székelység mindkét nembeli ifjuságának, fiúknak és leányoknak egyaránt.

Elmult már egy éve annak, hogy minden székelyleányt küldő falunk felhívtuk a figyelmét, hogy az Ezer Székely Leánynapot, a kegytemplom bucsu ünnepére, Sárlos Boldogasszonyra, amire a templomot felszentelték, helyeztük át. Otthon bizonyára minden plebános kioktatta erre az ifjuságot, amire leglányesebb bizonyították az, hogy kivétel nélkül minden leány, a fiúk közül pedig többen eleget tettek gyónásukkal és szentáldozásukkal a bucsu-elnyerés feltételeinek. S ezt a bucsut ők el is nyerték, ha nem is gondoltak a bucsut engedélyező IV. Jenő pápa 1444. január hó 27-én kelt brevétére.

Julius hó 2-ika bensőségében és tartalmában tehát nem vesztett, sőt kibővült és terjedelmesebb lett. Ezer Székely Leánynap nélkül nem is lehetett volna remélui, hogy Somlyón feltámadjon július hó 2-ika.

Az ünnepség délutánját pedig valóban színesnek és külső díszben dominálónak terveztük, amit megnézni nem bémézőköző kíváncsiság csupán, hanem kötelesség minden székelynek. A leánynap ezzel sem tért el eredetileg kitűzött céljától.

Egy éve már, hogy egy hozzáértő „idegen” szeredai urnak elgondolása szerint, — akit zárdánk Domus Historiájában méltóképpen fogok megörökíteni ezért, — végtelenül sokat nyert az Ezer Székely Leánynap tartalmában. A régi székelyleány viselő, dal és tánc nem elégséges tartalom. Erre előkészülni elég két-három hét. Nekünk pedig egy egész évre szóló programot kell adnunk fiatalágunknak s azt is úgy, hogy egy egész életen keresztül merithessen belőle. Ez a vezérlő gondolat sugalmazta azt, hogy az 1000 székelyleány mellett legyen ott az 1000 székelyleány is. Mindkét nembeli ifjuság mutassa meg pedig életrevalóságát, nemcsak a dalban, táncban és előadási művészetben, hanem a szorgalmas kezek ügyes, sőt művészi alkotásainak eredményeiben is: a sütés-főzésben, a kézimunkákban, szövés-fonásban s a mindkét nembeli ifjuság háziipari termékeiben. Ez a nap hivatott arra, hogy a szorgalmas munka, a becsületes törekvés és az életrevaló ügyességen keresztül ismerje fel a székelyleány a tiszta eszményi leányt a vizont a székelyleány találja meg a nemesen gondolkodó leányt.

Hogy pedig ez a sok szép elgondolás nem úgy sikerült a délutáni programban, amint elterveztük, annak nagyon sok sajnálatos oka van.

Amikor három-négy évvel ezelőtt megjelentek itt azok az idegen, Stettner Andrea és Zachariás Flóra nevű misziós testvérek és bejárták székelyleányainkat, hogy az elláruzt székelyleányokba leányaink megmentéséért nagy gondolatokat ébresszenek, saját erkölcsi értékeinkből, segítőtársuk Domokos Pál Péter tanáron kívül, senki sem akadt. Kihitü, egy kezlegyintéssel mindent elintézt, annál több. S amikor két év után már megvolt az érdeklődés és úgy gondoltuk, hogy a vezetőségek közvéleményéhez fordulunk tanácsért, új eszmékért — egy év letorgása alatt a székelyleányokból csak három válasz érkezett vissza.

A „Bob herceg” is csak úgy került a pódiumra, hogy nagyon sok fulu rendezője az utolsó két-három nap jelentette be érkezésüket. Német figuráikat pedig, ugylátszik, meglepetésnek szánták, mert hiszen a közreadott programban ezek nem is szerepeltek.

Mások is nehezményezték a 29. pontból álló, hosszadalmas műsort. De vajjon ki vállalkozik arra, hogy ifjuságunkat sok odaadó, lelkes előkészület után ne engedje a pódiumra és minden időre elkedvetlenítse? Sajnos, így is megtörtént, hogy az idő rövidsége miatt sokan lemaradtak. Ha azonban a szeredai hölgyek lemondanak kedvenc gondolatukról, a városi felvonulásról, — amit, elismerem, méltán megérdemelnek fáradságot nem ismerő, sok tevékenységükért és anyagiakban hozott áldozatkészségükért — akkor fog idő jutni egy kis összpórára is és hamarabb hozzáfoghatunk a programhoz. Főképpen pedig, ha több lesz bennünk minden vonalon az önfegyelmerttség és a központi irányítások lelkiismeretes szemeltartása, akkor jóval több, szebb és jobb eredményt fogunk felmutatni ifjuságunk ünnepén.

A háziipari kiállítás és vásár megrendezésének is el kellett maradnia, mert annak egyedüli hivatott csiki képviselője betegsége miatt nem vállalhatta.

S most térek Bs. ur cikkének arra a részére, amelyet egyszerűen és csupán az „úgy hallom” jelligére alapoz. Ebben a részben megvádolja a Szociális Missziós Testvéreket azzal, hogy saját pénztáruk javára táncoltatták meg a székelyleányokat.

A Szociális Missziós Testvérek a szent emlékü, nagy Prohászka püspöknek gyermekei, telve az ő hatalmas lélekének a szociális nyomor és lezülles iránt való nagy-nagy részvételével. Mint szerzetesek a szent „szegénység fogalmára esküdtek fel és őket minden szép és jó érdekelheti, csak a pénz és a haszon nem.

Eddig bizony senki sem kérdezte meg őket, hogy az első leánynap 12—13 ezer lejt kitévő költséget ki fedezte, hiszen akkor belépti-díj nem volt. Azt sem kérdezték meg, hogy a négy évről sok-sok éjt nappalá tevő fáradságos munkájáért, tördéséért, aggodalmiért kitől kaptak fizetést. S hogy Brassóban, Kolozsváron s főképp Bukarestben miért ácsorognak az állomásokon, várva a székelyleányokat,

hogy átmenetileg éjjeli szállást, élelmet és tisztességes állást szerezzenek nekik, ezt sem kérdezte meg még senki a csiki hírlapokban; hogy a köszönetről és kötelességszerű háláról ne is beszéljünk.

Bevallom, én voltam az, aki ebben az évben sürgöttem a leánynap üzletszerű színét a kürtöskalács, lacikonybás, limonádés átrakkal. Meg is buktam vele. A hasznót oda szántam, a kárt azonban megtartottam magamnak. Én voltam az is, aki kértem a nőegyleteket, hogy most mondjanak le a reggeliztetés áldozataiért remélt jövedelemről. Csiksomlyó és Szereda nemeslelkü hölgyei háttérbe is szorították saját jótékony céljaikat, mert tudták, hogy milyen esziszifuzi erőlködésbe kerül manapság tömegeket megmozgatni és nekik valamit nyújtani. Háttérbe mögött sajnos nincsenek nagy mecenások. Az államhatalomnak pedig ezért is köszönetet kell tartoznunk, ha lélegzethez enged jutnunk és az 5 lejes jegyekből 2 és fél lejt még meghagy a saját céljainkra. (10 lejes jegyünk elenyészően csekély volt s a publikum nagy része potyanézönek mászott át a kerítésen.) Az ingyen reggeliztetés nemes tényén a sok-sok székelység lelkü ember kézi segítségén és a csiksomlyói közbirtokosság uri gesztusán kívül, mellyel egy hatalmas pódiumot adományozott a leánynapnak, — részükre más anyagi segítség nem állt rendelkezésükre. Megértheti tehát mindenki, ha a szalmaszál is reménység számunkra, amikor a leánynap életéről van szó.

Higgye meg, Bs. ur, hogy keserűen, de elnézőleg nyelünk egyet, amikor néhány egyszerű falusi székelyleány embertől hallottuk a káromkodó kifakadást az 5 lejtért. Azt azonban igazán nem reméltük, hogy magas műveltségű emberek is lesznek, akik félreértik a nemes intenciót.

S most pedig, amikor egyuttal bucsut is veszek Somlyótól és Csikmegyének derék, becsületes népétől, paptestvéreimről, barátaitól, ismerőseimről — akik hiába tagadnám, 12 év alatt nagyon a szívemhez nőttek — hálás szívvel köszönöm meg mindazt a sok megtisztelő szeretetet, kitüntető támogatást, pártfogást, amit igénytelenségem ellenére is velem éreztettek. Áldja meg érte édes mindnyájukat a jó Isten.

Végeztül egyet bátorodom még kérni. Felejtünk el minden sértést és sértődöttséget s egy szívvel, egy lélekkel álljunk a székelyleány ifjuság mellé, hogy minden Sárlos Boldogasszony bucsu Csiksomlyón fűnyes bizonyítéka legyen annak, hogy a székelyleány ifjuság aszcendál, emelkedik a tisztultabb életeltelőség, az eszményibb, szebb, reményteljesebb székelyleány jövő felé.

Csiksomlyón, 1933 július 12-én.

P. Takács Gábor,
székelyudvarhelyi zárdafőnök.

ELSZÁMOLÁS.

A „Csiki Lapok” július hó 9-iki száma, valamint a „Brassói Lapok” július száma foglalkozik azon jövedelem hovatfordításával, amelyet a Szociális Testvéreknél a július hó 2-án megtartott Ezer Székely Leánynap jelentett.

Semmiképpen a magunk igazolására, (ezt nem tartjuk fontosnak) kizárólag az aggódók és nyugtalanok megnyugtaltására közöljük az Ezer Székely Leánynap elszámolását.

Bevétel	
Egy összegben	16.678.— L.
Kiadás:	
A belépőjegyek adója, bélyegilletéke	6.078 L.
Jegyek előállítási költsége.	452 L.
Szeretreggeli kiadásai.	448 L.
Karszallagok	226 L.
Meghívók papiranyaga	100 L.
Füzetek és levelezés	1.555 L.
Utazással járó kiadások	4.745 L.
Böjte L-nak az épületért	500 L.
Pódium készítése	1.400 L.
Pódium szállítása	450 L.
6 kgr. szeg	116 L.
Kerítés helyreállítása	200 L.
Cigányoknak	540 L.
Összesen:	16.810 L. 16.810— L.
Egyenleg	132— L.
Összesen:	16.678— L.

Megnyugtatóul még annyit, hogy ebből az összegből a C. F. R.-nek kitiltett utiköltségen és a 350 lei adón kívül, minden pénz Csiksomlyón és Csikszeredában maradt. Befejezésül egy kérdést. Nem jutna-e a jó akaratú gondoskodásból a Szociális Testvérek Társaságának is bár annyi, hogy megkérdeznék tőlük, hogy vajjon azt a 12.000 lei kiadást, amit az „idegen” Szociális Testvéreknél az elszámolásban jelentett, honnan vették elő!

A magunk részéről kénytelenek vagyunk ismételtlen leszögezni, hogy egy pillanatil sem vontuk soha kétségbe azt az érdemet, ami kijár az ünnepség kezdeményezőinek, a Szociális Nővéreknél. Az Ezer Székely Leánynapot minden eszközzel megtartandónak és kifejlesztendőnek tartjuk. — Ennek rendezése illesse továbbra is a Szociális Nővéreket, természetesen karöltve a somlyói zárdá mindenkori vezetőségével, amikor a helyi érdekek is méltó módon képviselve van. — Végül pedig arra kérjük a Szociális Nővéreket, hogy ne vegyék gáncsokat a helyi érdekeket szem előtt tartó, jó akaratú hangokat és ne fájjon nekik, ha áldozatos munkájuk közben bírálatnak vannak kitéve, mert ez is csak az érdeklődés bizonyítéka. — Vezesse őket továbbra is nagy alapítójuknak szelleme, minthogy támogatja munkájukban a mi nagybecsülésünk.

Két ebédli-kredenc, 1 asztal, székek és egy zongora elköltözés miatt jutányos áron eladó, Lőrincz osztálymérnök-nél, Csikszeredában.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági szövetkezetek kérdése.

Állandó rovatot kellene nyitni a lap hasábjain és folytonosan ébren kellene tartani a szövetkezeti eszme gondolatát, mindaddig amíg végre valahára a gazdasági életben a szövetkezetek nagyfontosságát a belátás, hogy megélni már csak a szövetkezet keretében lehet, hogy hasznosan e nélkül semmit nem termelhet a gazda, de főként, hogy semmit nem értékelhet úgy amint azt kellen; ő is ületember — s élni és megélni — csak úgy tudhat, ha a befektetett tőkéje, munkája megtérül s ezenfelül egy kicsi jövedelem is marad a család szükségletének a fedezésére, a közterhek, az adók viselésére s azoknak pontos és végrehajtásukkal kiegészítésére.

El kell ismerjék végre e környéken is a szövetkezetek legádásabb ellenségei is, hogy a mezőgazdasági szövetkezeteken áll vagy, azok nélkül pusztul el a gazdaságosság.

Csak nemrégiben biztatgattam — e lap hasábjain — gazdáinkat, arra, hogy szövetkezzenek hogy minél jobbat s megint jobbat s azután többet remélhessenek.

S hogy igazat mondottam bizonyítja más gazdagabb vármegyéknek szövetkezeibe tömörülése is. — Például a „Dimineata” napilap 1933. július hó 28-iki számában olvasom, nagy botkúkkal szedve est a címet: „Constituirea de cooperative Judetene”, vagyis „Vármegyei szövetkezetek alakítása.” A szövetkezet pedig elragadtatással írja, hogy Aradon július hó 23-án, több mint 600 kisgazda jelenlétében és részvételével a román szövetségek központi vezérigazgatójának támogatásával egy nagy vármegyei gabona értékesítő szövetkezetet alakítottak. Ugyazint Timisoarán—Temesváron, több mint 200 kisgazda és termelői alakított a napokban egy ilyen szövetkezetet.

Braila, Viasca és Ifov megyékben szintén lázasan dolgoznak a mezőgazdasági szövetkezetek létrehozásáért, hogy ezáltal a gazdákat támogatva és megvédvé, a mezőgazdálkodást előbbre vihessék.

A „Drumul Nou” mezőgazdasági szaklap legutolsó számában pedig Conat. C. Nicolai inginer agronom, a szövetkezetek egyik legteljesebb harcosa azt mondja hogy: „Nincs semmi más alkalmasabb eszköz, arra, hogy a gazdák jobb árakat érthessenek el terményeikért, mint maga a szövetkezet.” Emondja továbbá, hogy ahol a sok tanács és meggyőzés után megalakultak a gazdasági szövetkezetek, azok tagjai folytonosan felkeresik hálálkodó és köszönő leveleikkel.

Ezek a példák csak azt bizonyítják, hogy a szövetkezet jó és hasznos s egyben nagyon szükséges a gazdáknak, s minél hamarabb alakítják meg annál szerencsésebbek és boldogabbak lehetnek.

Kozán Imre
gazd. felügyelő.

Egy erdélyi főúr följegyzései.

Rudnyánszky Sándor báró hagyatékából.

E század első éveiben volt Csikvármegyének egy főlevéltárnoka, csikszentmártoni Miklós Sándor, kinek hivatalos stílusáról és fogalmazványairól a tisztviselők körében egész legendák keringtek. Isen tudja, hogyan is tudta őket elkövetni, de mindenesetre azután gondoskodott róla, hogy legalább hetenként legyen valami csodabogár, amin mulathassanak a tisztviselők. A legkülönösebb, hogy tanári oklevele volt és ő maga nem is sejtette, hogy milyen boldogombák azok, amelyeket a legnagyobb komolysággal s erős tollragás után megfogalmazott.

Mint irattárosnak, neki jutott ki a kötelesség, hogy a beérkezett ügydarabokat a tárgyhoz tartozó iratokkal felszerelje és az ügy rövid tartalmát a fogalmazó lven feltüntesse. Ezek a kivonatok voltak leginkább tanuli furcsa eszéjárásának és stílusának.

Egy alkalommal egy árvaszéki ügydarab arról szólt, hogy miután a házastársak elváltak, a bírósági ítélet a fiugyermeket az apának ítélte oda, s az azonban bepanaszolta az anyát, hogy a távollétében elvitte tőle a gyermeket. Az árvaszék ráirt az anyára, adja vissza a gyermeket az apának és egyben a községi jegyzőt is értesítette erről az intézkedésről, azval, hogy tudassa az árvaszékekkel, hogy eleget tett-e a felszólításnak az anya? A jegyző válaszolt és értesítette az árvaszéket, hogy még mielőtt est az értesítést megkapta volna, közben az apa a fiát már visszavitte magához.

Es a jelentés került az irattáros kezébe. Az iratot szabályszerűen felszerelte az előző iratokkal, a tárgy rovatba pedig beírta a rövid tartalmát és pedig a következőképpen:

„Csikdánfalvi jegyző jelent, hogy ottani Keresztes Aron visszahívta elváltan élő nejétől gyermekét.”

Egy másik esetben a római katolikus káplán valami panaszt tett az egyik falusi gazda ellen. Est az esetet a következőképpen jelentte:

„A csikverebesi paplegény panasza az ugyanottani Gyana Károly ellen.”

Fogalmazványainak remeke azonban a harmadik következő eset:

A szomszédos Udvarhelymegye egyik főszolgabírája az csiki allspáni hivatal közvetlen megkeresését intézett valamely ügyben asszal kérelemmel, hogy lehetőleg nyolc nap alatt válaszoljon. A határidő letelt, válasz nem érkezett és így megsürgették. Erre a főszolgabíró válaszával és válasszában azt írta: csodálkozik a sürgetesen, mert ő annak idején azonnal válaszolt.

Ennek a rövid tartalmát az irattáros így jegyezte fel:

„A székelycsereszuri főszolgabíró csodálkozik.” Egy ízben Brassó városa országos állatvásárt tartott, melyre Csikvármegye közönségét is meghívta, illetőleg a szokásos hirdeményeket a csiki allspánnak, Beoze Antalnak is megküldötte. Miklós Sándor főlevéltárnok a tárgyat az irományjegyzéken így jelölte meg:

„A csikmegyei marhás közönségnek a brassai piacra való édesgetése.”

Sipos Péter közismert csikszentmihályi purifikátor, aki sokat foglalkoztatta a hatóságokat, feljelentette a jegyzőt, aki a községi bábaasszonnyal kikezdett. Miklós Sándor ezt írta az irományjegyzékre:

„Szomorú jelentése csikszentmihályi Sipos Péternek, amelyben bemutatja X. Y.-t, a község jegyzőjét.”

Csikvármegye hivatalos hetilapjában hirdetések is voltak, természetesen hivatalosak. Ebben a rovatban az egyes járásek is hirdettek. A központi járásban a hirdetések az egyik írrok gyűjtötte össze és némelyiket ő is fogalmazta. Ezek között nem egy akadt, mely megérdemelte, hogy megörökítsék az akkori főszolgabíró kevés gyönyörűségére, ki sokszor megfenyegette írrokát, hogy elevezen nyuzza meg, ha ékes stílusa révén valamelyik élclapba kerül egyszer.

Egy alkalommal jelentette az egyik község, hogy havasi gulyájából elveszett egy tinó, melynek különös ismertető jele az, hogy mindkét füle be van hasítva. Az ilyen fület csiki székelnyelven, de csakis ott „ájos”-nak nevezik.

Erre az írrok a következőképpen fogalmazta meg a szomszéd megyék részére is szánt hirdetést.

„Csikszepviz község „Lóvész” havasáról, a községi csordából elveszett egy magyar fajtájú, kettő esztendőit elmúlt fehér, de kissé szürkés tinó. Olyan, mint a többi, de különös ismertető jele, hogy a jobb füle ajos, de a bal is az. Gazdája Tankó Ferenc Peruc a Hegylé. Aki megtalálja, az jelentse a felcsiki járási főszolgabíró urnak, de lehet a gazdájának is.”

A másik fogalmazványja minden kommentár nélkül így szólt:

„Fuatl Mária, 40 éves asszony vacsáral községből eltűnt. Ugy lehet, hogy az O. t. vizébe belefulladt, mert van, aki látta beleesni. Az O. t. melletti községeket mind figyelmeztetjük, hogyha egy asszonyt holttestet találnak, azonnal jelentsek a felcsiki járás főszolgabírói hivatalának. Szóites ruha volt rajta és kendő. Különös ismertető jele: süketnéma.”

Méhészet.

Mészüret.

A „Csiki Lapok” 1930. 31., 32. évfolyamában több ízben írtam magáról a méhről is. Figyelmeztettem a közönséget a valódi tisztá, hamisítatlan méz értékére. Kiotlatni iparkodtam a méhésztársakat a minőségi termelésre s a velem közvetlenül érintkező fogyasztókat nem mulasztottam el inteni soha a hamisítványok, be nem érett méhtermékek, vagy tisztátalanul kezelt kutyvalóktól; mert ha a valódi, tisztán kezelt méz az emberi szervezetnek kincset érő tápláló élelem, erőltető szer. Üdítő balssam, biztos gyógyszer, éppen egy romboló erő a hamisítvány, vagy tisztátalan anyag. Jogosan gondolhatom azt, hogy a további felvilágosítás főülösleges, de a minimális mészüret kitermelte főleg ezen évben a visszaélések tömegét. Nem akarom írni többé a dologról, nehogy önréklámnak látszódjon, hiszen nekem összintén mondom erre szükségem nincs, mivel a kínálkozó keresletnek sem vagyok képes eleget tenni.

Már egy hónappal ezelőtt többen kerestek nálam mézet s képtelen voltam megmagyarázni, hogy es lehetetlen, mivel egészen június hó 21-ig a mérleges kapár állandó apadást mutatott s a méhcsaládok a tavalyi készletből vegetáltak, sok nagyon sok, nyár derekán a szó teljes értelmében éltlen vészett el. Valami gyenge hordás mutatkozott június hó 21., 22. és 23-án, de ez olyan csekély volt, hogy abból észreire gondolni sem lehetett. 23—28-ig ismét spadás volt, még pedig olyan mérvű, hogy a jelszt 3 napl kevés nektárt a méhcsaládok a flasztás céljára fel is használták. A június hó 28—29-iki két hordási napot július hó 10-ig hordástalan követte s csupán akkor indult meg automatikusan az aránylag gyenge gyűjtés, de hogy ebben se álljon be visszacsús 17-től 22-ig ismét apadás mutatkozott. Az eddigi eredmény a méhcsaládok létfenntartására szükséges s az ezután következő 10 napl (ma július hó 31-én) hordás eredménye volna a főlöaleg. Igen ám, csak az még teljesen beérve nincsen s következesképpen nem is pergethető.

Itt a tények bészélnék s nem pedig a légből kapott valótlán állítások. Hivatkozás történt arra, hogy itt, meg ott, ennek vagy annak már régen van kifogástalan méze.

Kedves hölgyeim és uraim! Szeretett méhésztársak! Én úgy tudom, hogy nemcsak Csikszentdomokoson volt kedvezőtlen az időjárás, hanem Csik minden területén, sőt az egész Európában is. Vagy talán rosszul vagyok informálva? Személyes tapasztalataim tévedések, értesüléseim hamisak? Lehet, bár eddig önmagam normális embernek tartottam.

Hallva egyes vidékek busás mészüretéről, végül is kénytelenítettem elhinni, hogy az égi hatalmak kinsárolagosan rám más időjárást mértek, vagy nem értem mentörégemet, az oktató szerepemet fel kell cserélnem a tanítványával s a híres mézet teremtőkűhs iskolába kell beiratkoznom. De, hogy a dolog nem nyújt tiszta képet, az holt bizonyos.

A nagy termés eredményt felmutatók arra hivatkoznak, hogy ók kora tavasszal egészen a tulajdonképpen hordás beindultáig sorokent (spekulatív) etetéssel olyan erőssé tették méhcsaládjaikat, hogy a sok gyűjtőméhhez rendelkező családok haladéktalanul rádiótiák magukat a kínálkozó virágtengerre, meghordták a méskamarát s a begyűjtött nektárt méssé is érelték. A gyakorlat régen eldöntötte, hogy a számlító etetés kétülv fegyver s csupán csak állandóan meleg időben szabad gyakorolni, különben többet ártunk vele, mint amennyit használunk. A szezesélyes időjárásban is kénytelenek állandóan kijárni méheink s sokkal több pusztul el belőlük, mint amennyit az etetéssel felneveltünk. Ha valaki kétségbe vonná állításomat, nyissa fel Sötér Kálmán világhírű nagy művét s a „Méh és világa” második kötetének 743-ik oldalán megtalálja: „ha etetjük a méheket, lehetetlen őket a röpöködéstől visszatartanunk, — hideg (milyen volt Csikban?) szeles időben tehát oly arányokban pusztulnának, hogy a szaporodás nem fedné a veszteségeket és előbb-utóbb annyira legyengülnének, hogy nagyobb kiterjedésben kezdett flasztásukat sem bírják gondolni, aminek következményei beláthatatlanok.”

De legyen bár csak ezek után is igazuk a spekulatív etetésre hivatkozónak, nem tudom megérteni, hogy miért vagyok én egyedül ebben a tekintetben is kivétel? Vannak nekem 10000 (egyszázezer) dolgozóval (ha vékával kellene mérni két vékányi) rendelkező méhcsaládjaim is s azoknak tegadhatalanul bő nektár készletük van, de azért pergetéss megérett méz még nincsen. De igazság szerint másnak sem lehet.

A minőségi termelés érdekében akartam életre hívni a csikvármegyei méstermelők szövetkezetét, a hívó szó azonban süket fülekre találtán, meg mindenké s így magam is külön-külön a saját útján.

Jelen írásomat a „Csiki Lapok” 31. számában megjelent: „Gyenge lesz az idei méstermés” közlemény váltotta ki. Minden esava szent igazság, csupán annyl megjegyezni valóm van, hogy a méz szine a virágok kelyhében elrejtett festő anyagokból és illó olajakból származik s döntő befolyással van, hogy flasztástól megbarnult öreg lépből, avagy müllpre épített szűsejtből van-e kitermelve.

As utóbbi minden tekintetben szebb, tisztább, világosabb, samatosabb. Éppen erre való tekintettel én nem is használok mást a méskamrában, mint kinsárolagosan müllpre épített szűsejtes hialait kereteket. Évek óta mindenkét erre oktatok. Ki követni fog, megbánni nem fogja.

Blónessy Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Vármegyeszerte óriási károkat okoz az esőzés. A rendellenes időjárás Csikvármegyében kinsámlthatatlan károkat okoz. A megyének egyik jövedelmi forrását a fürdők idegenforgalma képezi. Az idei nyár abnormis időjárása elsősorban a fürdőbérletet érinti katasztrófálisan. Az egész nyárra 7—8 nap azép időt lehet számítani, a többi állandó esőzés, amelynek következtében elmenekült a fürdőkről minden vendég. — Az állandó esőzés a mezőgazdaságot teljesen önkretette. A mult heti felhőszakadás után ismét vis alatt van az egész Út völgye. A hegyl patakok különösen a Gyimes völgyében okoztak károkat. A megáradt Tatros végig rombolt mindent, ami útjába esett. Emberi, állati hullákat, hidakat, épületeket sodort magával. A gabona, ptyóka termést vármegyeszerte a magsemmisülés fenyegeti. A lakosság kétségbeesve néz a jövő elé, amely a legrettenesebb szegénység és megpróbáltatások árnyékát veti elé.

— Nyíró József erdélyiszerte ismert „Julia szép leány” című székel balladájátékát, az udvarhelyi mütedvelők, 1933 évi augusztus hó 5-én, szombaton előadják Csikszereadában, a Vigadóban. Üdvözöl bészéset mond Dr. Kovács Károly ügyvéd. Nyíró József ismertető bevezető előadást tart. Kösdők este fél 9 órakor.

— A marosvásárhelyi fináncgárda csikmegyei ellenőrsz uton. A marosvásárhelyi fináncgárda nyolc tagja csikmegyei ellenőrsz köruton van. Viszálják az italméréseket, regisztrereket, a kinsárolásokat. A fináncgárda 4 tagja Felcsikon és 4 tagja Alcsikon tartózkodik.

— Ismeretterjesztő előadás a gáz és repülő támadások védekezéséről. Városunk közönségének szives tudomására hozzuk, hogy 1933 évi augusztus hó 19. és 20. napján d. u. 4 órakor, Csikszereadában, a Vigadó nagytermében a gáz-és repülőátmadások elleni védekezés módjáról ismeretterjesztő előadások tartatnak. Tekintettel arra, hogy ezen előadások elől sorban a közönség érdekeit szolgálják s hogy az azokon való megjelenés teljesen díjmentes, minél nagyobb számban való megjelenés céljából ezuton is felhívjuk a lakosság figyelmét.

— Balcsot. Király Mária 29 éves munkásra a gyergyósszentmiklósi Gottlieb fűrésztürem udvarán ráomlott egy deszkarakás. A munkásnak egyik lába eltörtött.

— Brádra helyesték Tóth Kálmán esperesplebánost. Tóth Kálmán csikszereadi esperesplebánost a püspöki hatóság Brádra helyeste át. Helyébe Bíró Ferenc madéfalvi plebánost; Madéfalvára pedig Kicsid Gáspár Berecskőből nevesték ki plebánosnak. — Lajos Balást pedig Aranyosgyereáról Csikmadarasra nevestetett ki kiegészítőnek.

— Villámcsapás. Domes Ákosné és Domes Antalné csikszentmihályi lakosoknak július 31-én éjjel a villámcsapás három csütrket felgyújtotta. A csütrk földig égtek. Ember életben kár nem esett.

— Itéletidő Csikban. Julius 31-én éjjel rettenetes vihar vonult el a vármegye felett. Csikszerezében a villám igen sok helyen becsapott. Tönkretette ősv. Bene Ferencné csűrét, Vieru munkásbiztosító pénztári tisztviselő rádióját, bevágott a Vigadó nagytermének mosógépébe, megrongálta a távirda-telefon vezetékeket; Csiksomlyón felgyújtotta Bálint István csűrét, Csikszentléleken erősen megrongálta a villámcsapás a templom tornyát; Dánfalva községben két csűrbe vágott bele.

A rádióhallgató közönség kérése a postai igazgatósághoz. A város rádióhallgató közönsége nevében kérjük a postai igazgatóság sürgős intézkedését, hogy a hallgatás zavartalanul bizonyságot legyen. Allandó a panasz, hogy a rádiógépek a sok sűrű körülmény miatt használhatatlanok. A hallgatók nagy tömeget fűtetnek és ugyanakkor semmi védelemben nem részesülnek. Anélkül, hogy bárkinek az érdekét sérteni akarnánk, kérjük a postai igazgatóságot sürgősen tegye meg a szükséges lépéseket a rádió előfizetők védelme iránt. Különben kénytelenek lesznek az előfizetők tömegesen lemondani engedélyükről.

— A csiki kisiparosság nyári mulatsága Zsögödfürdőn. Augusztus hó 13-án a csikszerezői Ipartestület Iparos Nőegylet Zsögödfürdőn nagyszabású nyári mulatságot rendez. Széleskörű rendező bizottság készíti elő a mulatságot, amelyre felhívjuk közönségünk figyelmét a egyuttal tisztelettel kérjük támogatása megértésén a kisiparosságnak augusztus hó 13-iki megmozdulását.

— Felháborító brutalitás a gyergyószentmiklósi rendőrségen. Gyergyószentmiklóson minden képeletet felülmúló brutalitást rendezett a rendőrségnek egy Blideanu nevű komissárja, augusztus hó 3-án éjjel. Az egyik legtekintélyesebb városi polgár gyermekét ifj. Szász István szabadságos katonát Blideanu komissár bekísértette a rendőrségre. Minden ok nélkül olyan vadállati módon elverte, amelyre alig van példa a rendőri atrocitások történetében. Órák hosszat tartott a szerencsétlen katonát kínzás, akinek szörnyű ordítását már a szomszédok sem bírták el. A vége az lett, hogy ifj. Szász István borsalmas küldés és belső sérülésekkel élet-halál között van. — A tekintélyes család minden lépést megtett, hogy ártatlan és különben az egész város által szerény, tisztességtudónak ismert gyermekének agyonkínzásáért elégtételt szerezzen. A vizsgálatot már beindították minden vonalon, sőt a katonai parancsnoksága is közbelépett.

Csikvármegye Prefektusa szintén magáévá tette ezt a kegyetlen hatósági tulkapat és minden remény megvan, hogy méltó büntetését elnyerje Blideanu komissár ur, aki hetek óta végig basáskodja Gyergyószentmiklósnak minden polgárát. — Követeljük, hogy ezt a magáról megfélemlített embert azonnal kizárják Csikvármegye területéről.

— Agyonütötte a szerencsétlen állatot, mert a nagy terhet nem tudta megmozdítani. Nem ritka látvány nálunk felé az, hogy emberek az állataik után őrjárat terheket raknak s amikor a szerencsétlen párta elakadt vele, akkor rettenetes módon ütik, verik. Az uccáinkon naponként találkozol ilyen embertelen jelenettel. Többször felhívjuk a figyelmet magunk is az állatvédelemre. A kultur ember egyik legzsebb megnyilatkozása az állatok iránti szeretet. Durva, sőtöt lelkiültre vall, ha nem tudjuk megérezni és felfogni azt, hogy az állat éppen olyan érzőlény, mint az ember. Egyenesen fájdalmas nézni, amint emberek kivételre minden érzésükből képesek állataikat, a munkában segítő léteiküket halálra kínolni. Megdöbbentő esetet írunk ide. Gál Miklós gyergyóalfalvi garda kölcsön kérte Lőrincz Imre szászhegyi lakos lovat. Rettenetes terhet rakott fel a kölcsön kért lovak után, amelyet azok meg sem tudtak mozdítani. Erre Gál fessét kapott elé és az egyik lovat dühében gyűlölettel vágta, hogy az a helytelen azonnal kissevedett. — Szerencsésje van Gál Miklós testvérünknek abban, hogy ebben az országban az állatvédelem nincs még azon a magaslaton, mint a nyugati államokban, ahol súlyos büntetést vonna maga után egy ilyen természetű vadás. De hiszen az állatot nem is a törvény kellene védje, hanem a kulturált ember szíve.

— A zsögödi határban talált hullának megállapították a személyazonosságát. Múlt számunkban jelentettük, hogy a csikszentléleki csendőrség Zsögöd határában egy oszlának ledult férfi hulláját találta meg. Megállapították; hogy a holttest Szabó Barabás karcsfalvi lakossal azonos.

— Tájékoztatók közöljük azoknak, akiknek az államtól követelésük van, hogy a törlesztési pénztár azon felhívás, hogy követeléseiket bejelentésük, egyelőre csak azon tényleges szolgálatban levő községekhez vonatkozik, akiknek 1931 évi december 31 előtti hátralékaik vannak. A nyugdíjasok, hadirokkantok és öregségi kím nem fizetett nyugdíjaira még nincs intézkedés. Ezek tehát ne fáradjanak a pénzügyigazgatósághoz. Amikor ezen követelések bejelentésére is sor kerül, akkor figyelmestelni fogjuk arra az érdekelteket.

— Lopások. Visoi Gergely szászhegyi lakos ablakán ismeretlen tettesek behatoltak lakásába és 3 ezer lej kasszáját ellopták.

— Elekes István gyergyóalfalvi lakostól, amint múlt számunkban megírtuk, élelmiszer és ruhaneműt loptak. A csendőrség a tettest Deák Sándor odaváló lakos személyében elfogta.

— Gyermektragédia. Vargyas Sándor gyergyóalfalvi garda pincéjébe a sok éves követelésében víz fakadt. Amíg a szülők a kertben dolgoztak 8 éves Anna nevű kislányuk beleesett a pincébe és belefulladt a vízbe.

— Augusztus hó 20-án Zsögödfürdőn, a szögödi Oltáregylet rendez táncot egybekötött nyári mulatságot.

— Fejen szurta az édesapját. Biró Ignác gyergyótekerőpataki garda Venczel nevű fiával rossz viszonyban élt. A napokban összeszólkáltak, amelynek hevében a fiu édesapját a fején egy késszurással súlyosan megbesejtette. — Gyakori az ilyen szomorú eset Csikban, amikor a gyermek az édesapját vagy édesanyját megveri. Nem családi ügy ez, amelyhez az újságbeírás nem lehet hozzászólása. Egész társadalmi életünk, berendezkedésünk részben a szülők iránti tisztelet és megbecsülésen épül. Nem lehet olyan ok, amely megengedhetővé tenné, hogy egy gyermek kezét vagy gyilkot emeljen szüleiére. A nevelésnek, vallásunknak alaptétele, az édesapának, az édesanyjának szeretete és tisztelete. A társadalom előtt megtocsájt-hatalian bünt követ el az a gyermek, aki annyira meg tudott feledkezni magáról, hogy szüleiével szemben tetlegességre vetemedett. A gyermek az szülők iránt örök hálára van kötelezve. Gyakran látjuk mégis, hogy különösen idős korban egyáltalán nem jut ki a szülők részére az a kímélet és megbecsülés a gyermekek részéről, mint amelyet elvárhatunk a kultúr-gondolkodás nevében. Sokszor pedig vérséggel vagy késszel fizet a gyermek a szülőknek mindazon aggodásért, küldelemért, szeretetért, amellyel felnevelte. Emberek becsúlják a szülőket, hogy titeket is egykor tiszteljenek gyermekeltek.

— Állatjárvány. Csikvármegye több községében állatjárvány lépett fel. Csatósreg, Csikszentimmon és Szentimrén száj- és körmőfájás; Jászfalván orbánc; Dánfalván sortesevesség.

— Verekedések. Karácsony György és Fodor András gyimesfeledeői lakosok, szomszédosok voltak. Egy vitás terület felet a napokban összeverekedtek. Fodor olyan súlyosan megverte Karácsonyt, hogy orvosi kezelés alatt áll.

— Boldissár József és Oros Dénes kassonimpéri lakosok ellenséges viszonyban éltek. A napokban összetájkáltak Zsidó Antal korcsmájában, ahol Oros Dénes hét késszurással halálosan megbesejtette Boldissárt.

— Felhívás a Vadászárulat tagjaihoz. 1. Előnksegünk megbízásából tisztelettel kérem a tagokat, hogy félévi tagsági díjakat Lej 1700 — haladéktalanul fizessék be az egyesület pénztárába, mert késedelem fizetődnek a fegyvereit elkövetésük és az egyesületből kizárják. Mindazon tagok, kik eredeti gyári töltényt óhajtanak venni, jelentsek be nálam a szültségüket, a pénz egyidejű lefizetése mellett, hogy a töltényeket megrendeljük. Helwig Vilmos pénztárnok.

TURISZTIKA.

— Turista-találkozó és népünnepély az egyesületi menedékháznál augusztus 13-án, vasárnap. Kezdődik fél 10 órakor egy tábori műsával. Auto'us, vonatjáratok és egyéb részletek megudhatók a Dürre-féle borkereskedésben. Rossz idő esetén 2 héttel később, szeptember 2-án lesz.

A sepsiszentgyörgyi kiállításra, amelyen turista-kiállítás is lesz, a Csiki Turista Egyesület autobusszal augusztus 27-én egész napra megy. Jelentkezni lehet a Dürre-útszélben.

Nr. 628

30 Iulie 1933.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 25 August a c. ora 4 după amiază se va ține în localul gimnazialului »Petru-Rareș« din Miercurea-Ciucului licitație publică, pentru procurarea a 6 sobe de teracotă necesare școlai.

Director, Sp. Tudor.

Nr. 631

30 Iulie 1933.

Publicațiune.

La gimnazial »Petru-Rareș« din Miercurea-Ciuc se primesc inscrieri în cl. I. și reinscrieri în cl. II., III. și IV. până la data de 31 August 1933.

Examenul de admitere se va ține în zilele dela 1-4 Septembrie a. c.

Se primesc inscrieri și la secția maghiară.

Director, Sp. Tudor.

Nr. 633

30 Iulie 1933.

Publicațiune.

La gimnazial »Petru-Rareș« din Miercurea-Ciucului se primesc până la 1 Septembrie a. c. oferte pentru procurarea următoarelor alimente (separat):

1. Carne.
2. Pâine.
3. Coloniale.
4. Brânzeturi.
5. Lapte.

Director, Sp. Tudor.

Könyvkötészeti munkákat

a legesebb és legtartósabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett csaközöl a

Vakár üzlet, Csikszerezeda.

Zsögöd határában eladó 7 hold réti kaszáló.

Cim a kiadóhivatalban.

1-2

„GENERALA“

ROMÁN ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ R. T. BUKURESTI

A'apittatott 1897 évben.

Teljesen befizetett alaptőke 50.000.000 Lei.

Saját fedezeti tartaléka 400.000.000 Lei.

A következő biztosítási ágazatokkal foglalkozik:

Tűz-, Jég-, Baleset-, Szavatosság-, Betöréssel lopás-, Auto-, Casco-, Úveg- és szállítványosbistósítások.

Minden fajta életbistósítás,

beleértve az orvosi vizsgálat nélkül és havisorsolásonépibistósításokat is

Csikvármegyei főügynökségünk vezetője:

LŐRINCZ JÓZSEF CSIKSZEREDA,

volt takarékpénztári igazgató.

1-

KÜKÜLLÖMENTI BOR

literonkinti ára házhoz

a legolcsóbb 12 Lej

10-

A „ZÖLDFÁNÁL“ CSIKSZEREDÁBAN.

Figyelem!

A csép'őgéptulajdonosok, kereskedők és bácaok szives figyelmébe ajánlom

speciális mérlegkészítő és lakatos műhelyemet,

ho' minden célnak megfelelően készí-

tek és javítok különböző szisztémű

skála, tolósúlyos, százados, tizedes és egyenkaru sajt és húsmérlegeket

első osztályu cserefa, acél és vasanyagból garantálva és hitelesítve. — Áraim a gyári és üzleti árakhoz viszonyítva feltűnően alacsonyak.

Szives megkeresést kér:

Abos József, Csikszerezeda,

miniszterleg engedélyezett és szakvizsgáson mérlegkészítő.

1-3

Csiksomlyón Fodor Pál mérnök házában

2 esetleg 3 szobás kertes lakás azonnal kiadó.

8-3

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyeserűbbtől a legfinomabb kivitelig

melyen leszállított árakkal beszeresethők:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.

Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

28-

Jegyző urak figyelmébe! A 8-as számú

földadó-kivetési listajstrom átdolgozását, a legutóbbi miniszteri rendelet értelmében jutányosan vállalom. Cim a kiadóban.

2-2

MODELL KALAPOK

tis naponként új formák olcsó árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnek minden-nemű női kalapok elsőrendű anyag hozzáadásával. Kalapok átalkítása a legrövidebb idő alatt.

Csikszerezeda, I. C. Bratianu (Gimnázium)-uca 112. sz., a Sörház közelében.